

Ruotsinsuomalaisuus elää voimakkaana

Voitto Visuri

Ruotsilla ja Suomella tiedetään olleen vahvat siteet kautta historian, ja on edelleen. Jo 1100-luvulta lähtien löytyy historiasta merkintöjä kiinteästä yhteydestä. Noin vuodelta 1120 löytyy joitakin merkkejä siitä, että Suomi olisi yksi Ruotsin maakunnista. 1100-luvulta tiedetään myös Ruotsista Suomeen suuntautuneet ristiretket kristinuskon saattamiseksi Suomeen. Lisäksi mainittakoon yli 600-vuotinen yhteinen Ruotsi-Suomi-valtakunta, joka päättyi Suomen sotaan (1808–1809) ja saattoi Suomen Venäjän vallan alaiseksi suurruhtinaskunnaksi. Tämäkään ei katkaissut läheisiä siteitä Ruotsin ja Suomen välillä. Suomea on puhuttu Ruotsissa ainakin noista ajoista lähtien, eikä suomen kielen puhuminen ole koskaan päässyt katkeamaan Ruotsissa, koska muuttovirrat Suomesta ovat olleet jatkuvia, joskus pienempiä ja joskus suurempia. Näin jatkuu lähes tuhatvuotinen yhdessäolo ja kanssakäyminen nyt, kun elämme 2000-lukua.

Yhteisen historian aikana on ollut monia merkittäviä vaiheita, joiden aikana suomalaiset ovat niittäneet mainetta hyvinä työmiehinä. Maininnan arvoisia ovat esimerkiksi suomalaiset kaivosmiehet 1300-luvulla Taalainmaalla, muun muassa Falunin vuorikaivoksilla. Heille myönnettiin jopa erioikeuksia ansioistaan. 1500-luvun lopun ja 1600-luvun savolaiset kaskenraivaajat ja viljelijät olivat myös yksi tärkeimmistä ja tunnetuimmista suomalaisryhmistä, joka tuli asuttamaan lähinnä Värmlandin ja Taalainmaan korpimetsiä, mutta heidän tiedetään asuneen huomattavasti laajemmalla alueella melkein koko Ruotsissa. Näiden metsäsuomalaisten kaskenraivaajien tuoma suomen kieli eli ainakin 1950-luvun puoliväliin ja silloinhan alkoivat jo suuret sodanjälkeiset muuttovirrat: 50-luvun myrskyn raatelempiin metsiin tulivat suomalaiset metsämiehet ja pian heidän jälkeensä sadat tuhannet Suomen maaseudulta vapautuneet nuoret miehet ja naiset pelastamaan Ruotsin teollisuutta työvoimapulasta.

Tämä viimeisin suuri muuttoaalto näyttäytyy numeroiden valossa siten, että Ruotsissa asui vuoden 2012 lopussa kolmessa sukupolvessa 712 000 henkilöä, joilla on suomalaistausta. Ruotsinsuomalaiset lähtivät aivan liian myöhään ajamaan etujaan vähemmistönä, vasta Ruotsinsuomalaisten Keskusliiton liittokokouksessa 1990. Hajanaista keskustelua oli käyty jo 1960-luvulla, mutta aika ei ollut kypsä vielä silloin. Oltiinhan ”vain käymässä”, kuten termi kuului. Nyt on kuitenkin otettu ensiaskeleita vähemmistöpolitiikan saralla, jota keskusliitto noin 125 paikallisyhdistyksensä kanssa on ajanut. Työ on pahasti kesken. Nykyinen lainsäädäntö pitää sisällään perusturvan vähemmistölle koko maassa, millä tarkoitetaan, että Ruotsin hallintoviranomaisilla (kunnat ja maakäräjät) on velvollisuus neuvonpitoon vähemmistön edustajien kanssa vähemmistön tarpeista. Ei ole kuitenkaan mitään sanktioita, mikäli kunnat eivät anna erityisiä oikeuksia vähemmistölleen. Perusturvan lisäksi on tällä hetkellä 52 kuntaa, jotka ovat niin sanottuja suomen kielen hallintoaluekuntia, joissa kuntien velvollisuus on järjestää

omankielistä esikoulutoimintaa ja vanhustenpalvelua joko kokonaan tai osittain, mikäli sitä vaaditaan. Tästäkään ei ole pakotteita laissa. Kunnat saavat kuitenkin valtiolta rahoituksen mahdollisiin ylimääräisiin kustannuksiin ja se on auttanut asioiden edistymistä. Hallintoaluekuntien lukumäärä nousee 59:ään ensi vuoden alussa, jolloin seitsemän uutta kuntaa tulee mukaan.

Lopuksi voi mainita pari seikkaa. Ensinnäkin ruotsinsuomalaiset ovat suurelta osin myötävaikuttaneet Ruotsin kehitykseen hyvinvointivaltioksi. Toiseksi voi sanoa merkkivuoden 1809 vaikuttaneen 200 vuoden jälkeen paljon ruotsinsuomalaisten arvostukseen, kun kansan tietous yhteisestä historiasta on lisääntynyt. Ruotsin koulun historianopetus ei juuri paljasta tätä yhteistä historiaa. Tämä yhdessä vähemmistölakien (kieli- ja vähemmistölaki) kanssa on auttanut myös ruotsinsuomalaisia itseään tasavertaisina kansalaisina. Ruotsinsuomalaisuus elää edelleen voimakkaana Ruotsissa ja Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto on takeena aseman vahvistamiselle.

Voitto Visuri
puheenjohtaja
Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).